

Kako videti n dimenzija?

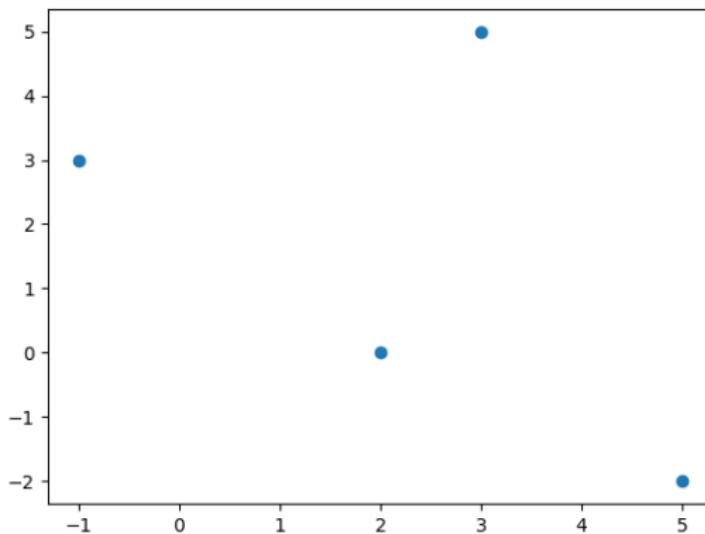
Nikola Jovanović

Matematička gimnazija
NEDELJA⁴INFORMATIKE

27. mart 2018.

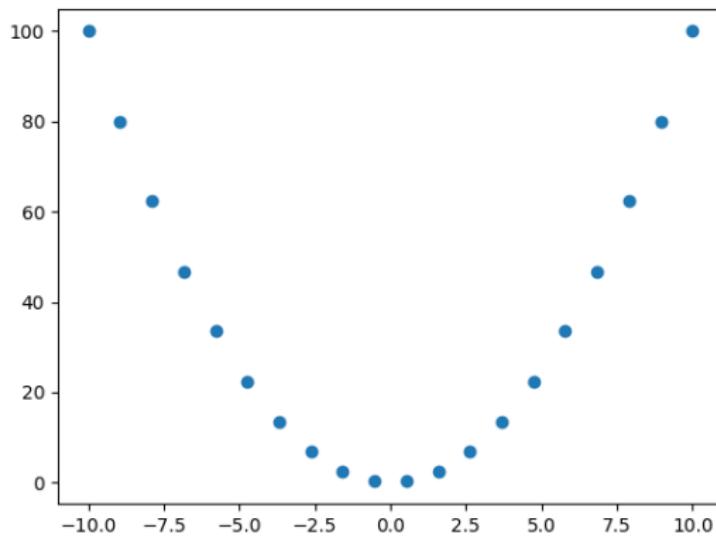
Kako videti dve dimenzije?

- ▶ Imamo niz 2D tačaka: $(-1, 3), (2, 0), (3, 5), (5, -2)$
- ▶ Lako prikazati (*scatter plot*):

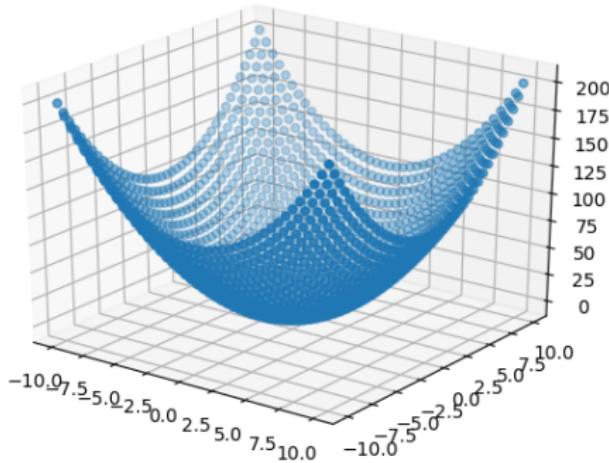
Kako videti dve dimenzije?

- ▶ Uzorkujemo funkciju: $y = x^2$
- ▶ Lako prikazati (*scatter plot*):

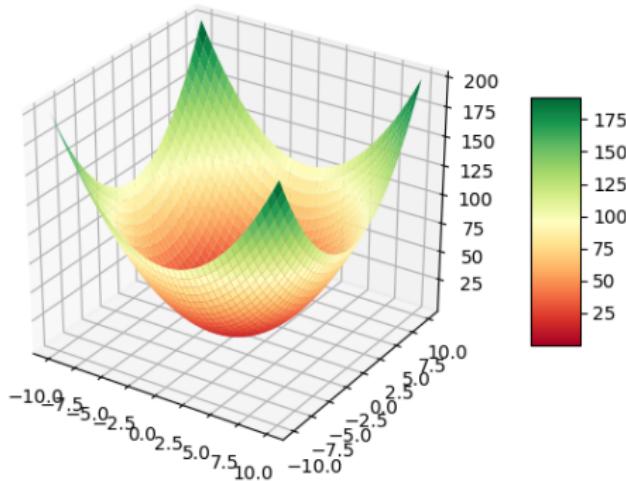
Kako videti tri dimenzije?

- ▶ Uzorkujemo funkciju: $z = x^2 + y^2$
- ▶ Lako uopštiti (*3D scatter plot*):

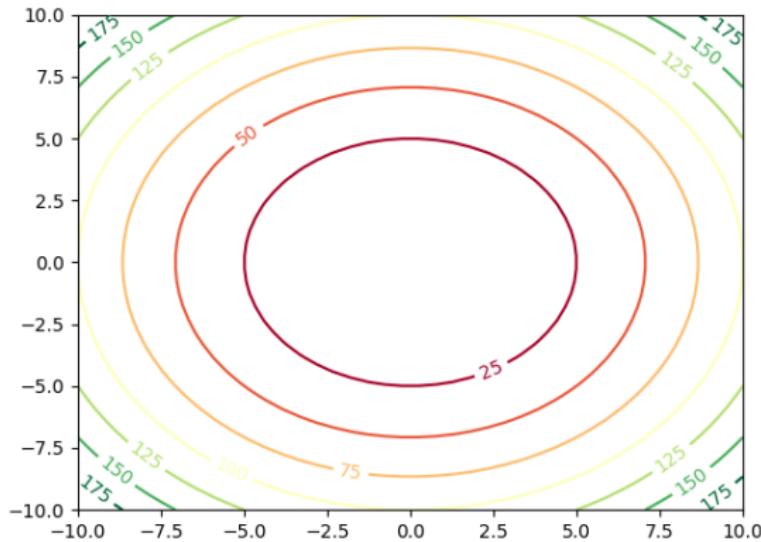
Kako videti tri dimenzije?

- ▶ Uzorkujemo funkciju: $z = x^2 + y^2$
- ▶ Alternativa, *surface plot* sa kolor mapom:

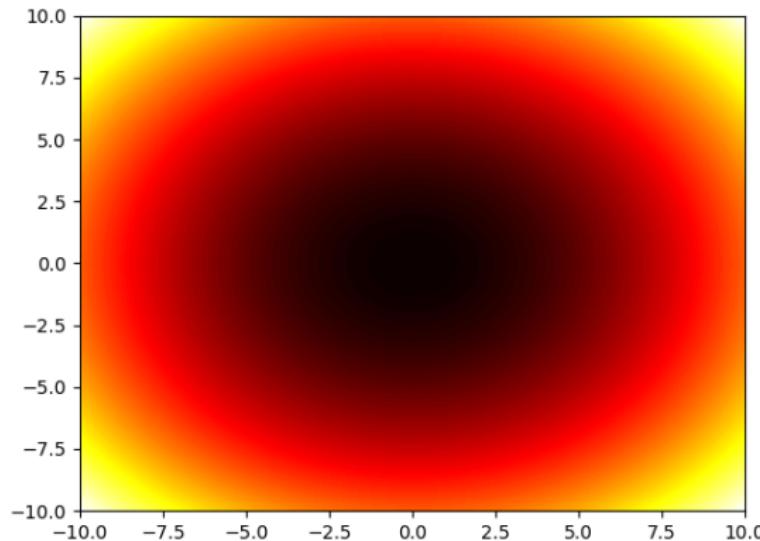
Kako videti tri dimenzije?

- ▶ Uzorkujemo funkciju: $z = x^2 + y^2$
- ▶ Alternativa, 2D *contour plot*:

Kako videti tri dimenzije?

- ▶ Uzorkujemo funkciju: $z = x^2 + y^2$
- ▶ Alternativa, 2D *heatmap*:

Kako videti četiri dimenzije?

Kako videti četiri dimenzijs?

- ▶ Dosta teže
- ▶ Moguće je istraživati 4D ali nije jednostavno

Kako videti n dimenzija?

- ▶ Praktično nemoguće
- ▶ Da li nam je ovo zaista potrebno?
  - ▶ Svojstva (feature-i): jednog učenika karakterišu visina, težina, pol, datum rođenja, razred, ocene...
  - ▶ Slike (jedan piksel - jedna dimenzija)
- ▶ Rešenje: **redukcija dimenzija** (*dimensionality reduction*)

Redukcija dimenzija

- ▶ Želimo skup tačaka iz $\mathbb{R}^n$ da što vremeni predstavimo u $\mathbb{R}^d$, gde je $d < n$
- ▶ Krenuli smo od vizualizacije: za $d \leq 3$ možemo izvršiti prikaz, ovo je bitno jer nam omogućava da steknemo intuiciju o strukturi podataka u velikom broju dimenzija
- ▶ To je često glavna motivacija ali redukcija dimenzija ima primena i kada je $d > 3$:
  - ▶ Ušteda memorije
  - ▶ Kompresija
  - ▶ Ubrzavanje algoritma

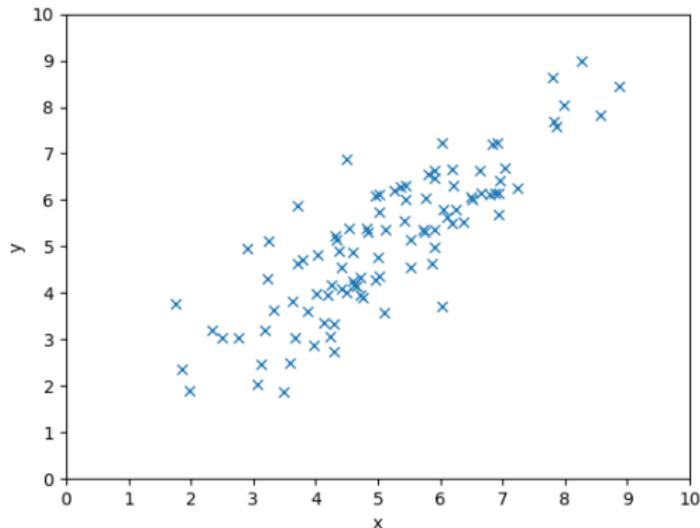

Redukcija dimenzija

- ▶ Dve klase
  - ▶ *Feature selection*: direktno biramo „najbitnijih” d dimenzija (nekoliko poznatih tehnika, manje zanimljivo)
  - ▶ *Feature reduction*: proizvoljnom metodom transformišemo tačke u $\mathbb{R}^d$ (otvoren problem, veliki broj različitih pristupa)
- ▶ Ovo predavanje se bavi prikazom nekoliko *feature reduction* tehnika za redukciju dimenzija:
  - ▶ PCA (Principal Components Analysis)
  - ▶ Autoenkoderi
  - ▶ t-SNE (t-Distributed Stochastic Neighbor Embedding)
- ▶ Svakoj tehnici ćemo pristupiti intuitivno a zatim istražiti matematičku podlogu

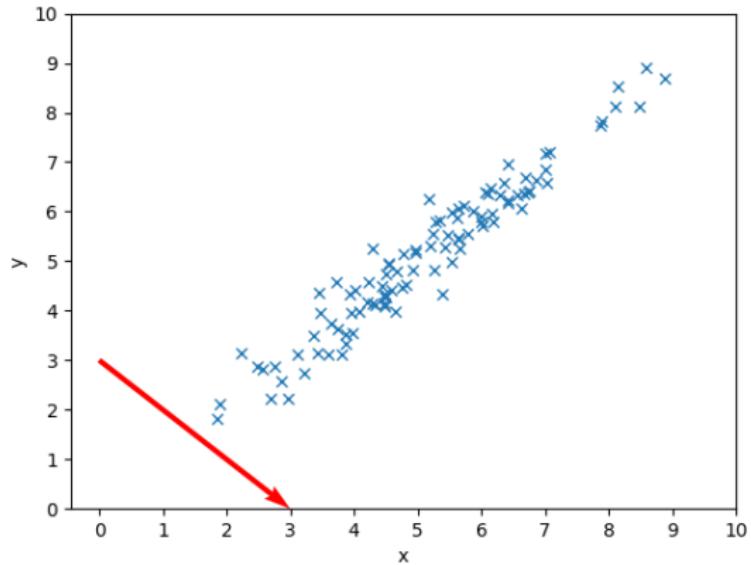
PCA: Primer

- ▶ $n = 2, d = 1$
- ▶ x - prvi feature, koliko je učenik dobar informatičar
- ▶ y - drugi feature, koliko učenik voli informatiku
- ▶ Kako bismo ovo predstavili u 1D?

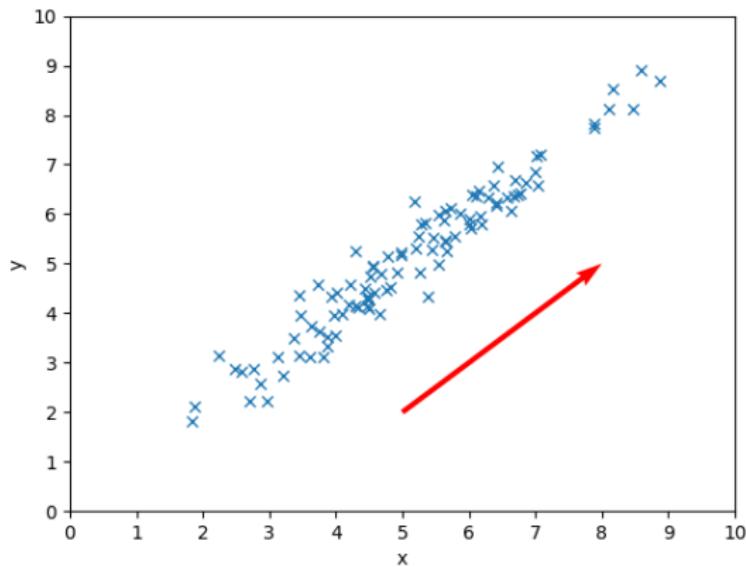
Primer

- ▶ Nelogičan izbor (različite tačke → ista tačka)

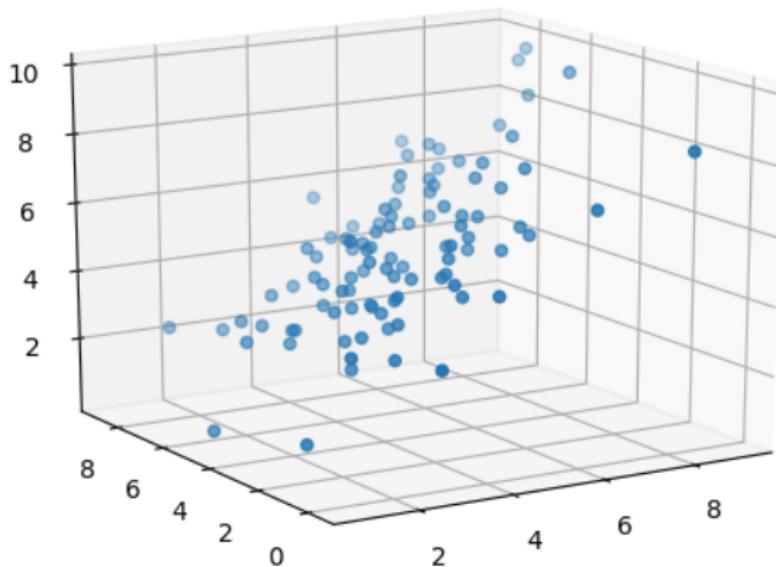
Primer

- ▶ Logičan izbor
- ▶ Sada umesto 2 feature-a imamo jedan
- ▶ Kako ga nazvati?

Primer

- ▶ $n = 3$
- ▶ $d = 1?$ $d = 2?$
- ▶ Ponovo je izbor *logičan*, ali kako ovo objasniti?

Ideja

- ▶ Korisni su nam pravci po kojima su podaci što više „razbacani” (kasnije ćemo ovo formalizovati)
- ▶ Ako je $d = 1$ biramo pravac koji daje najveću „razbacanost” (pc_1)
- ▶ Ako je $d = 2$ biramo pc_1 a zatim pravac ortogonalan njemu koji daje najveću „razbacanost” (pc_2)
- ▶ Na isti način uopštavamo, glavna ideja PCA je da sačuva što više „razbacanosti” redom po dimenzijama

Koraci

- ▶ Tri glavna koraka:
  1. Normalizujemo svaki feature ($x \rightarrow \frac{x-\mu}{\sigma}$) (!)
  2. Opisanom metodom dobijamo novu *bazu* iste dimenzije ($pc_1, pc_2, \dots, pc_n$)
  3. Čuvamo prvih d dimenzija ($pc_1, pc_2, \dots, pc_d$)
- ▶ Sada malo formalnije...

Malo verovatnoće

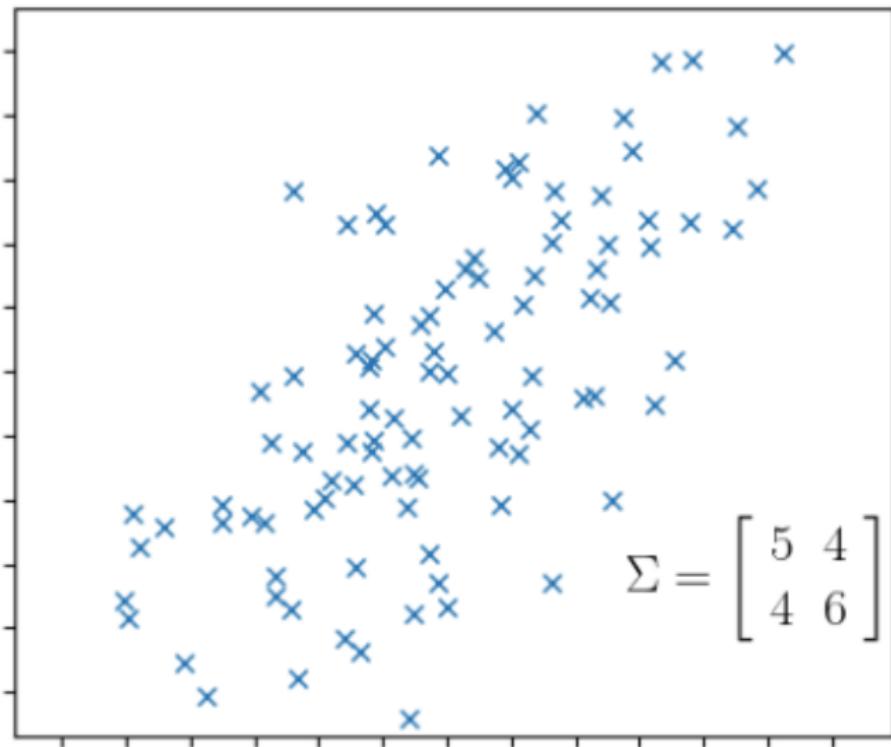
- ▶ Imamo **slučajnu promenljivu** X sa mogućim ishodima $x_1, x_2, x_3\dots$ i verovatnoćom za svaki ishod $\mathbb{P}(X = x_i) \in [0, 1]$ tako da je $\sum \mathbb{P}(X = x_i) = 1$
- ▶ **Matematičko očekivanje** (prosečni ishod):
$$\mathbb{E}(X) = \sum x_i \mathbb{P}(X = x_i)$$
- ▶ **Varijansa** („razbacanost” tj. očekivano kvadratno rastojanje od matematičkog očekivanja): $\text{Var}(X) = \mathbb{E}((X - \mathbb{E}(X))^2)$
- ▶ **Kovarijansa** (mera linearne povezanosti dve slučajne promenljive): $\text{Cov}(X, Y) = \mathbb{E}((X - \mathbb{E}(X))(Y - \mathbb{E}(Y)))$
(kada veliko X prati veliko Y kovarijansa je pozitivna)

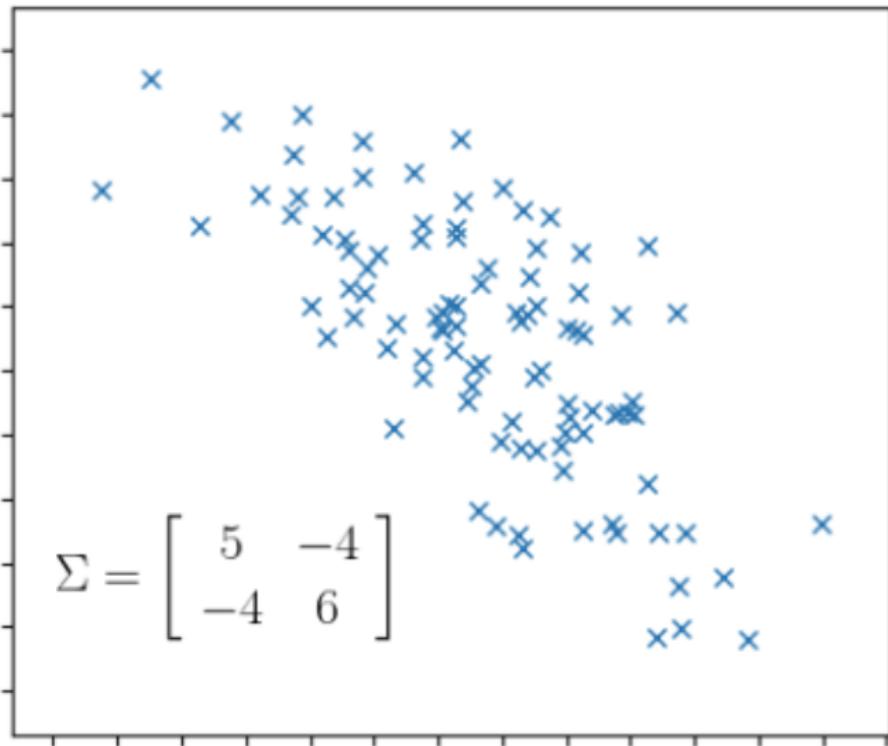
Malo verovatnoće

- ▶ **Matrica kovarijanse:** definiše se za slučajan vektor (vektor slučajnih promenljivih) $X = (X_1, \dots, X_n)$ i označava se sa Σ
- ▶ U i -tom redu i j -toj koloni ove matrice nalazi se kovarijansa promenljivih X_i i X_j .
- ▶ Kako je $\text{Cov}(X, Y) = \text{Cov}(Y, X)$ matrica je simetrična u odnosu na glavnu dijagonalu
- ▶ Kao što smo varijansu mogli da shvatimo kao meru „razbacanosti“ neke slučajne promenljive, tako matrica kovarijanse u potpunosti opisuje „razbacanost“ slučajnog vektora

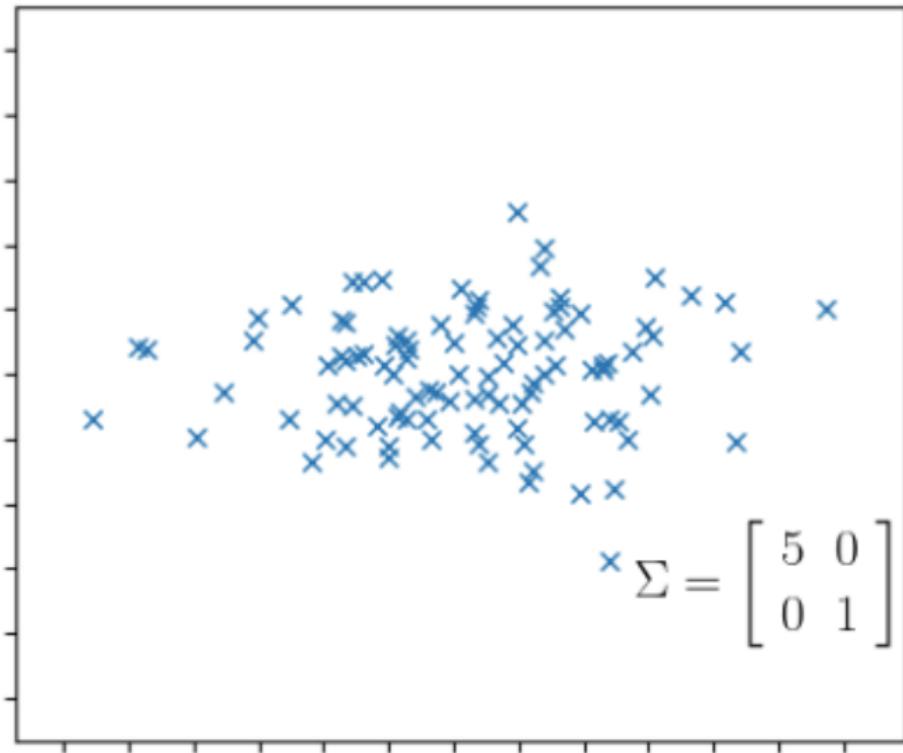
Malo verovatnoće

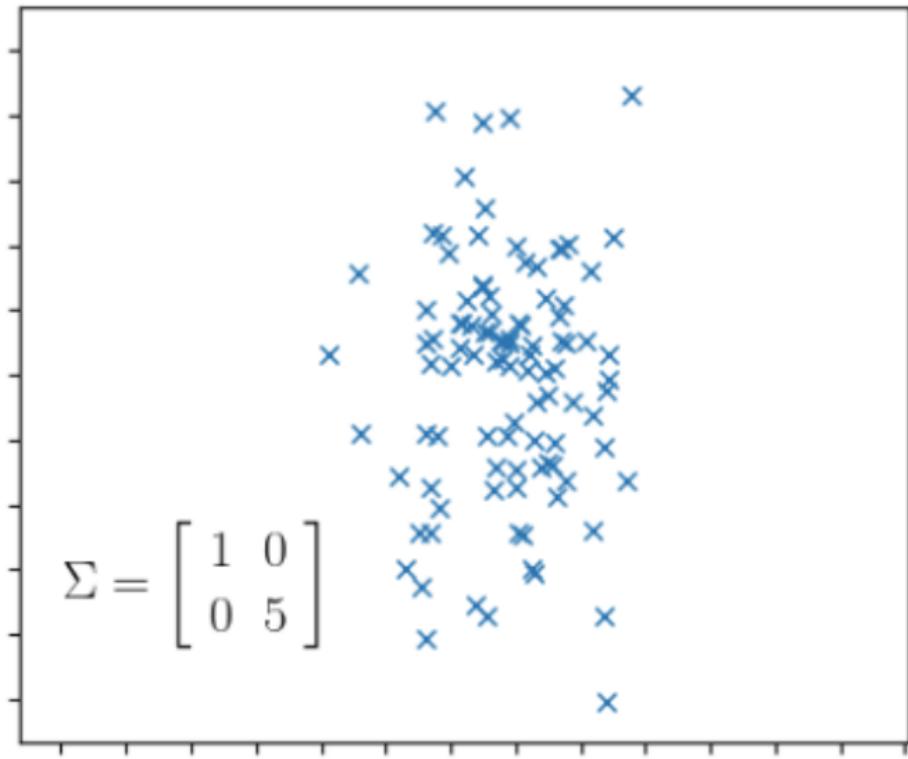
Malo verovatnoće

Malo verovatnoće

Malo verovatnoće

Matematička formulacija

- ▶ Tretiramo naših n dimenzija (n feature-a) kao slučajni vektor
- ▶ Matrica kovarijanse tog vektora ima ključnu ulogu u PCA!
- ▶ **Podsetnik:** glavna ideja PCA je da sačuva što više „razbacanosti“ redom po dimenzijama
- ▶ $\max$ „razbacanost“ $\leftrightarrow \max$ varijansa po nekoj dimenziji
- ▶ $\max$ varijansa po nekoj dimenziji $\leftrightarrow \min$ suma kvadrata dužina projekcija
  - ▶ Zašto?

Matematička formulacija

- ▶ Dakle, tražimo novu bazu $PC = [pc_1, pc_2, \dots, pc_n]$ tako da je za matricu kovarijanse podataka u novoj bazi (Σ_{PC}) element (1, 1) maksimalan, zatim (2, 2), itd.
- ▶ Želimo da kada biramo prvih d dimenzija zadržimo što više ukupne varijanse

Matematička formulacija

- ▶ Dakle, tražimo novu bazu $PC = [pc_1, pc_2, \dots, pc_n]$ tako da je za matricu kovarijanse podataka u novoj bazi (Σ_{PC}) element (1, 1) maksimalan, zatim (2, 2), itd.
- ▶ Želimo da kada biramo prvih d dimenzija zadržimo što više ukupne varijanse
- ▶ Ispostavlja se:
  - ▶ PC se sastoji od *svojstvenih vektora* Σ

▶ Σ_{PC} je oblika
$$\begin{pmatrix} \lambda_1 & & & \\ & \lambda_2 & & \\ & & \ddots & \\ & & & \lambda_n \end{pmatrix},$$
 gde su λ_i *svojstvene vrednosti* Σ

Matematička formulacija

- ▶ Trvđenja sa prethodnog slajda nećemo sada dokazivati jer bi to zahtevalo uvođenje velikog broja koncepata i teorema iz linearne algebре kao i metode *Lagranžovih množilaca*, što nije fokus ovog predavanja
- ▶ Bitno je shvatiti da postoje jednostavnii matematički postupci kojima možemo naći PC i transformisati Σ u Σ_{PC}
- ▶ Takođe, primetimo da Σ_{PC} ima nule van glavne dijagonale
⇒ dimenzije su *nekorelisane* (kovarijansa im je nula)
  - ▶ PCA nalazi **optimalno** rešenje postavljenog problema

Količina objašnjene varijanse

- ▶ Mera kvaliteta redukcije (može pomoći pri odabiru d)
- ▶ $\begin{pmatrix} 1.344 & 0.160 & 0.186 \\ -0.160 & 0.619 & -0.127 \\ 0.186 & -0.127 & 1.486 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} 1.651 & 0.000 & 0.000 \\ 0.000 & 1.220 & 0.000 \\ 0.000 & 0.000 & 0.577 \end{pmatrix}$
- ▶ Ukupna varijansa je 3.448
- ▶ $d = 1$: Objasnjeno $1.651/3.448 = 47.9\%$ varijanse
- ▶ $d = 2$: Objasnjeno $2.871/3.448 = 83.3\%$ varijanse
- ▶ $d = 3$: Objasnjeno $3.448/3.448 = 100\%$ varijanse

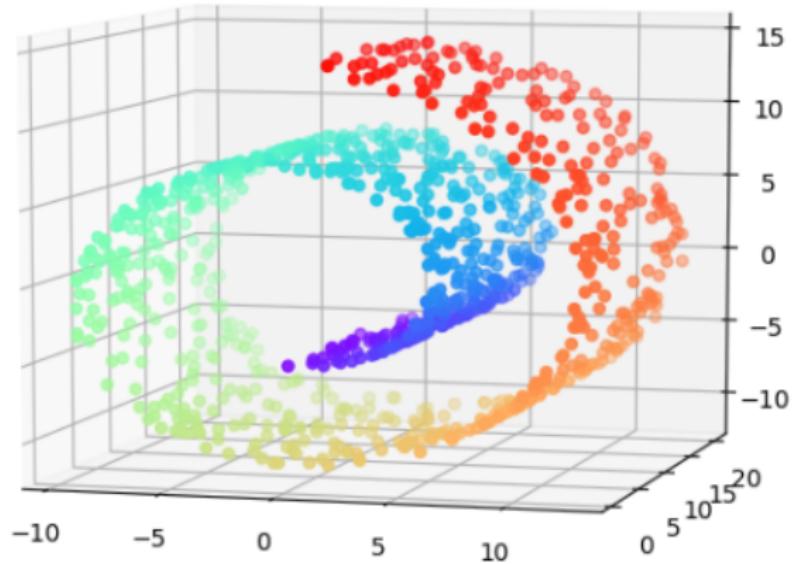

Prednosti PCA

- ▶ Jednostavan i brz
- ▶ Interpretabilan (količina objašnjene varijanse)
- ▶ Prirodno podržava variranje d
- ▶ Popularan
  - ▶ Python: `sklearn.decomposition.PCA`
  - ▶ Matlab: `pca`
  - ▶ R: `prcomp`

Mane

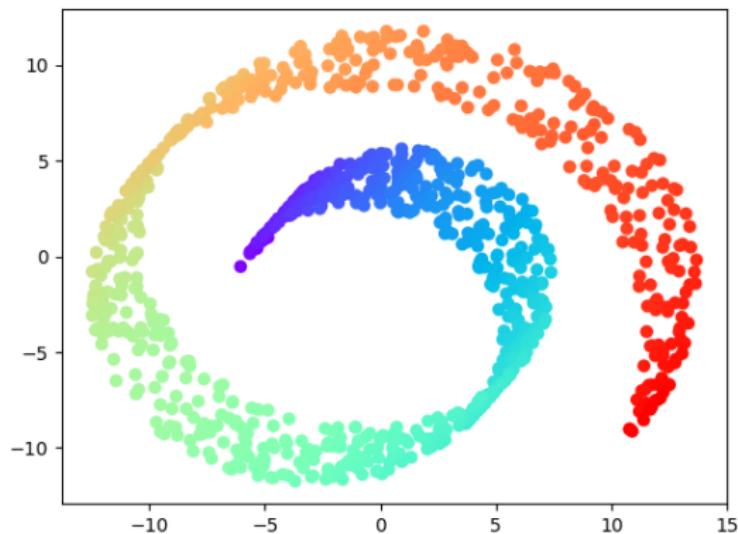
- ▶ Swiss roll ($3D \rightarrow 2D$):

Mane

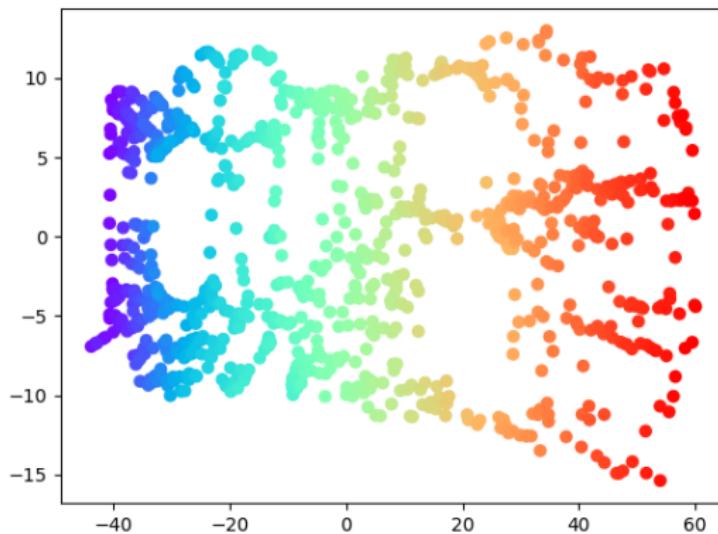
- ▶ PCA je linearne procedura, daje smislenu projekciju ali ne detektuje složenije pravilnosti

Mane

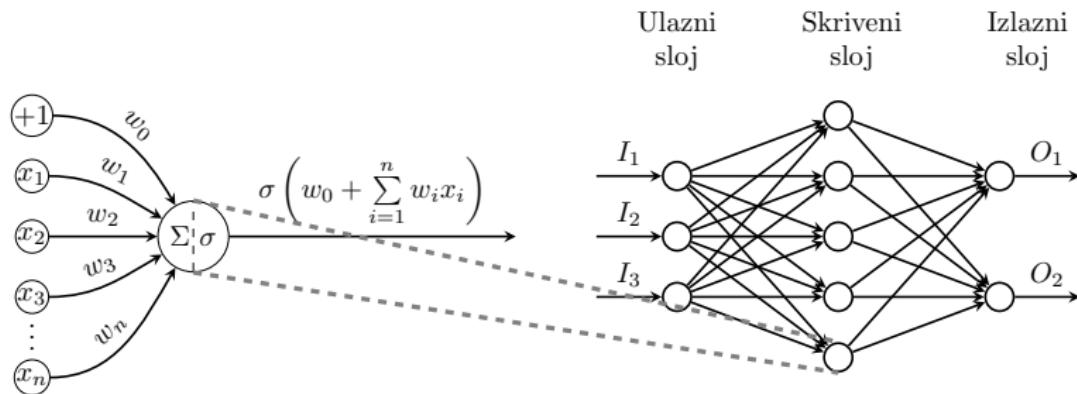

- ▶ Prikaz koristeći Isomap (još jedna složenija tehnika za redukciju dimenzija koju danas nećemo obradivati)
- ▶ Pravilno uočava strukturu podataka, „razmotava“ rolnu

Autoenkoderi: NN podsetnik¹

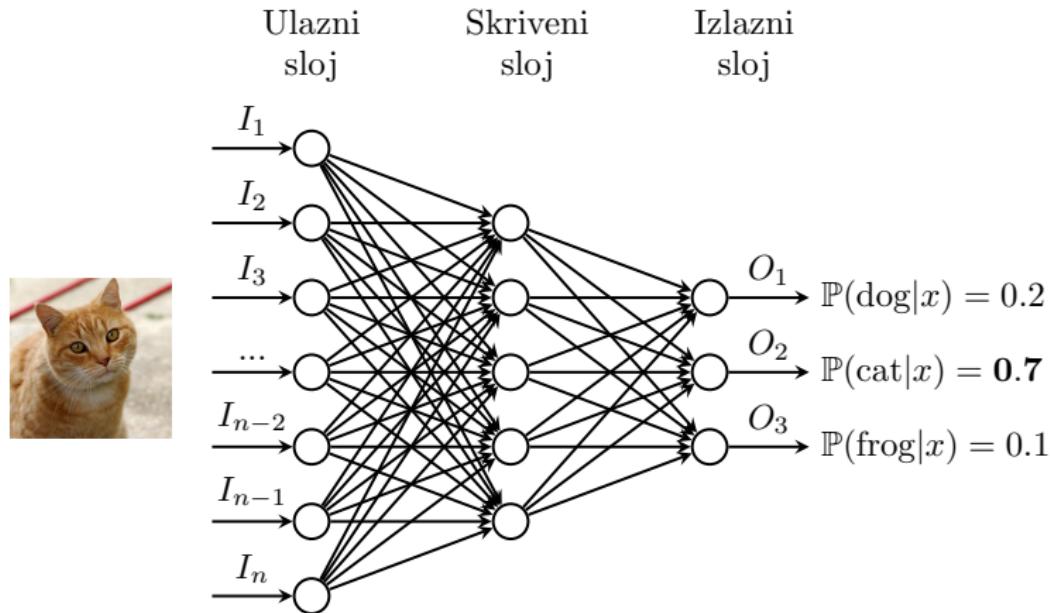
- ▶ Perceptron, aktivaciona funkcija, MLP, funkcija troška, gradijentni spust
  - ▶ Učimo funkciju $x \rightarrow y$

¹ Ilustracije: <https://github.com/PetarV-/TikZ>

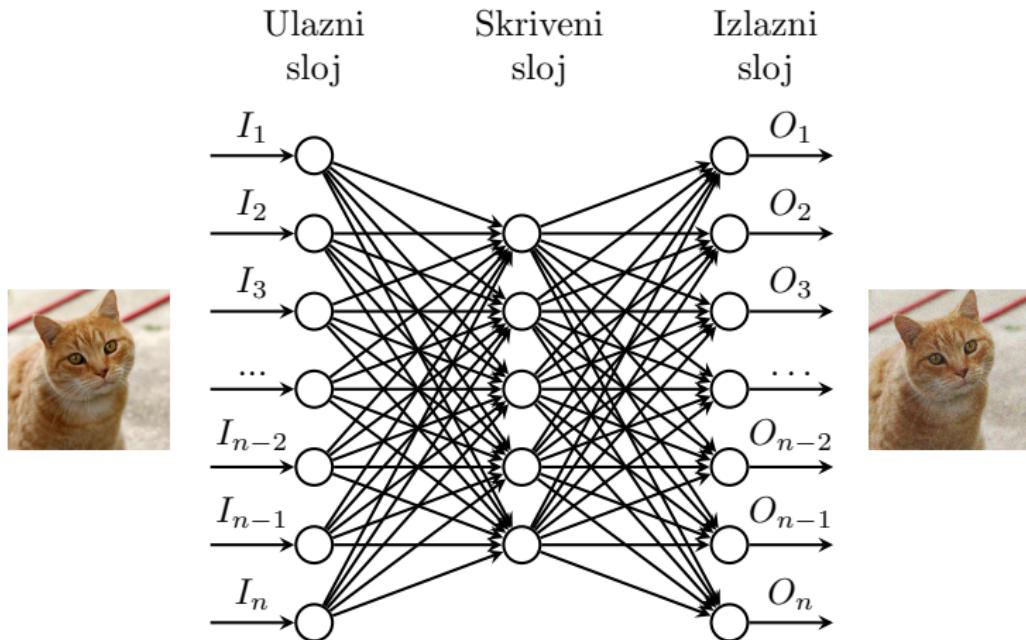
Standardna klasifikacija

- Npr. $x \in \mathbb{R}^n$, $y \in \mathbb{R}^3$

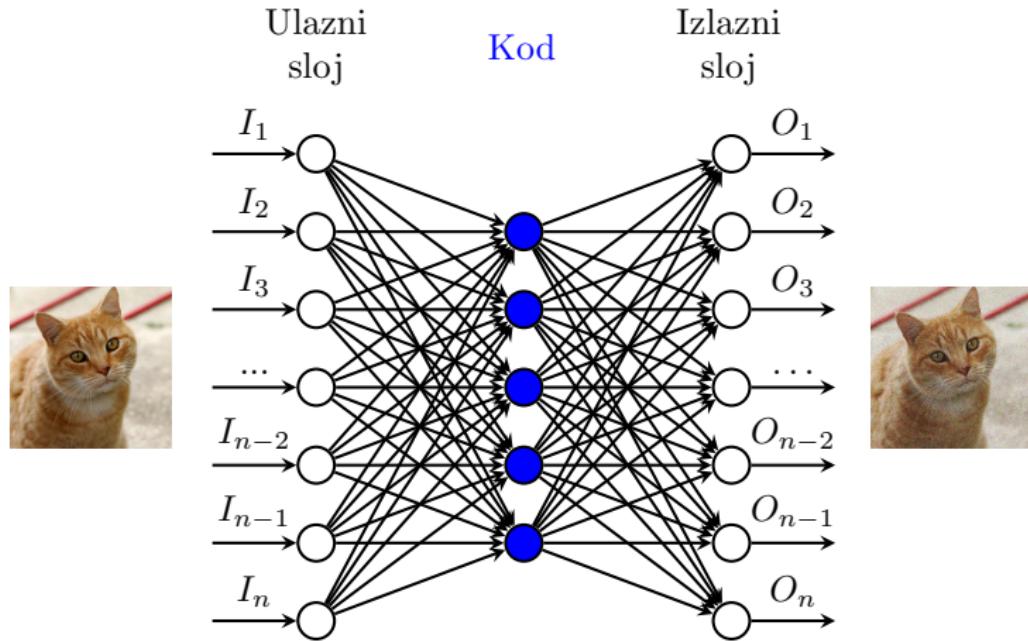
Autoenkoder

- $x \in \mathbb{R}^n, y \in \mathbb{R}^n, x \equiv y$
- Čemu ovo služi?

Autoenkoder

- $x \in \mathbb{R}^n, y \in \mathbb{R}^n, x \equiv y$

Autoenkoder

- ▶ **Autoenkoder** je neuralna mreža koja uči funkciju identiteta ($x \rightarrow x$)
- ▶ Značaj ovoga je u srednjem sloju (*bottleneck*), vrednosti na izlazu iz njega (z) koristimo kao **kod**
- ▶ Redukcija dimenzija: $x \in \mathbb{R}^n \rightarrow z \in \mathbb{R}^d$
- ▶ Na prethodnom slajdu je ilustrovan najjednostavniji autoenkoder sa jednim skrivenim slojem i prepostavili smo jednostavnu funkciju troška (npr. euklidska distanca)
- ▶ Naravno, postoje mnogo složenije varijante (više slojeva, složeniji trošak, *DAE*, *CAE*, *VAE*...)

Autoenkoder vs PCA

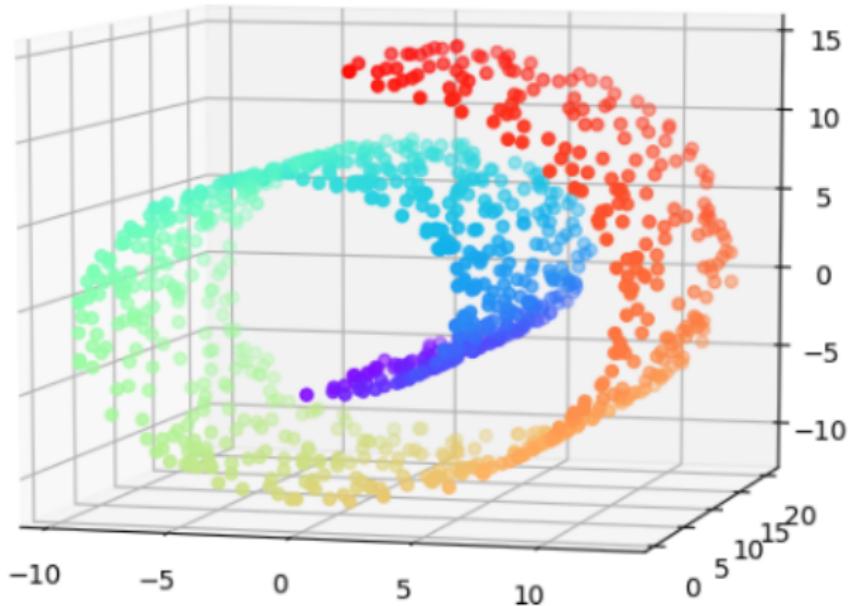
- ▶ Ako su sve aktivacione funkcije linearne autoenkoder konvergira rešenju vrlo sličnom onom koje bi dao PCA (nezavisno od broja slojeva)
  - ▶ Zašto?
- ▶ Glavna prednost autoenkodera je u nelinearnostima: kompleksnije transformacije → fleksibilnija redukcija

Autoenkoder vs PCA

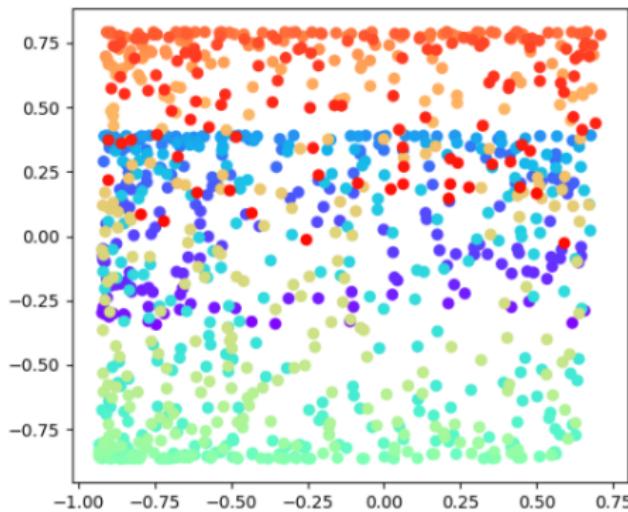
- ▶ Stohastički gradijentni spust omogućava da treniramo autoenkoder „primer po primer”, što:
  - ▶ Ukida potrebu za učitavanjem celog skupa podataka u memoriju u slučaju ogromnih skupova
  - ▶ Omogućava trening u „online“ scenarijima kada podaci periodično pristižu
  - ▶ Omogućava jednostavnu transformaciju novih tačaka koje nisu bile u originalnom skupu
  - ▶ Sve tri stavke su problem za PCA!
- ▶ Još jedna prednost: kako je autoenkoder neuralna mreža lako je proširivanje, modifikovanje, nadovezivanje...

Swiss roll

Swiss roll - autoenkoder

- ▶ Izlaz najprostijeg nelinearnog autoenkodera
- ▶ „Razmotavanje“ nije pravilno (!)
- ▶ Usložnjavanje modela može pomoći, ali mana je u samoj osnovi pristupa

t-SNE: Ideja

- ▶ Oba dosadašnja pristupa su posmatrala globalnu strukturu i pokušavala da je što vrnije predstave u manje dimenzija
- ▶ Ovo znači da parovi udaljenih tačaka značajno utiču na finalno rešenje (naročito u kontekstu maksimizacije varijanse)
- ▶ Kao što *swiss roll* i slični primeri pokazuju, to nije uvek pouzdano
- ▶ Ključna promena koju *t-SNE* uvodi: fokus na lokalnu strukturu tj. parove bliskih tačaka

Ideja

- ▶ Iterativan algoritam mašinskog učenja koji postepeno adaptira transformaciju $T : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^d$ tako da što bolje zadrži odnos bliskih tačaka
- ▶ Algoritam se odvija bez eksplisitne formule za T :
  - ▶ Neka je X naš skup n -dimenzionalnih podataka
  - ▶ Krećemo od nasumične d -dimenzione slike $Y = T(X)$
  - ▶ U svakom koraku modifikujemo Y tako da se minimizuje „nesaglasnost“ između „sličnosti“ tačaka u X i „sličnosti“ tačaka u Y (pri čemu se veći akcenat stavlja na bliske tačke)

Ideja

- ▶ Ovi koraci su suština algoritma, ali se prirodno postavljaju tri pitanja:
  1. Kako izraziti sličnost tačaka u X ?
  2. Kako izraziti sličnost tačaka u Y ?
  3. Kako izraziti nesaglasnost tih sličnosti?

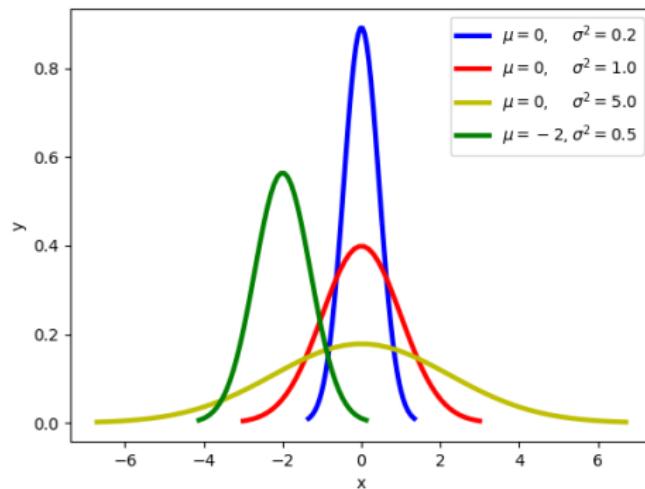

Normalna raspodela

- ▶ **Gausova (normalna) raspodela:** Jedna od najvažnijih raspodela čija funkcija gustine ima oblik zvona
- ▶ ko slučajna promenljiva X ima normalnu raspodelu pišemo $X \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma^2)$, pri čemu parametar μ označava matematičko očekivanje X , a σ^2 varijansu

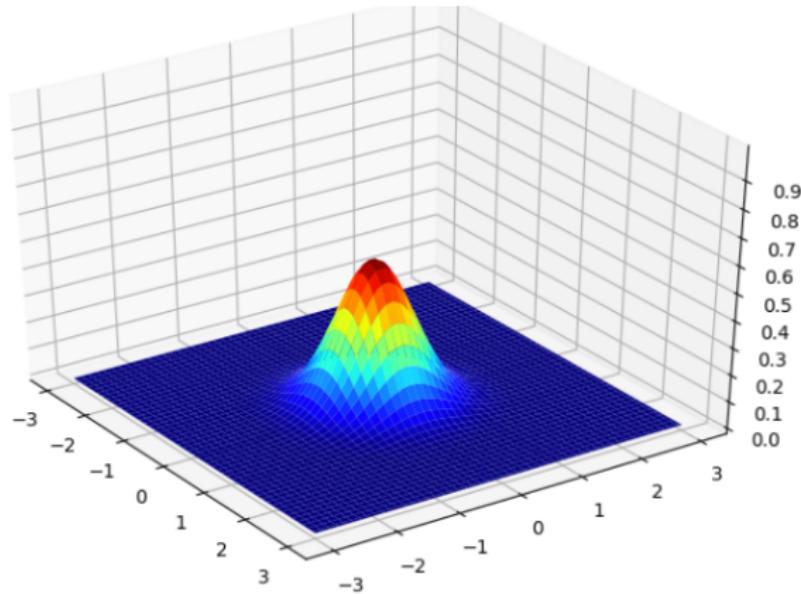
Normalna raspodela

- ▶ Najveća je verovatnoća da X uzme vrednost blisku μ tj. u „telu“ raspodele, a ta verovatnoća se smanjuje ka „repovima“ raspodele
- ▶ Prikaz normalne raspodele za različite parametre:

Normalna raspodela

- ▶ Normalna raspodela se uopštava na više dimenzija
- ▶ Prikaz jedne 2D raspodele za slučajni vektor (X, Y):

1. Kako izraziti sličnost tačaka u X ?

- ▶
$$p_{j|i} = \frac{\exp(-\|\mathbf{x}_i - \mathbf{x}_j\|^2 / 2\sigma_i^2)}{\sum_{j' \neq i} \exp(-\|\mathbf{x}_i - \mathbf{x}_{j'}\|^2 / 2\sigma_i^2)}$$
- ▶ Verovatnoća da x_i odabere x_j za suseda ako se susedi biraju proporcionalno vrednosti funkcije gustine normalne raspodele centrirane u x_i sa varijansom σ_i^2
- ▶ σ_i se izvode iz globalnog hiperparametra σ (**perplexity**) tako da neutrališu „gustinu” prostora oko x_i
- ▶ „Gusti” delovi prostora $\rightarrow$ manje σ_i (*zoom* na taj deo prostora)
  - ▶ Zbog ovoga gornja formula nije simetrična

1. Kako izraziti sličnost tačaka u X ?

- ▶ Ukupna sličnost tačaka x_i i x_j (ako je N ukupan broj tačaka):

$$\mathbf{p}_{ij} = \frac{p_j|i| + p_i|j|}{2N}$$

- ▶ x_i i x_j veoma daleko $\rightarrow p_{ij} \sim 0$
- ▶ x_i i x_j veoma blizu $\rightarrow p_{ij} \sim 1$
- ▶ Važi $\sum p_{ij} = 1 \implies$ Tretiramo $P: (i, j) \rightarrow p_{ij}$ kao raspodelu

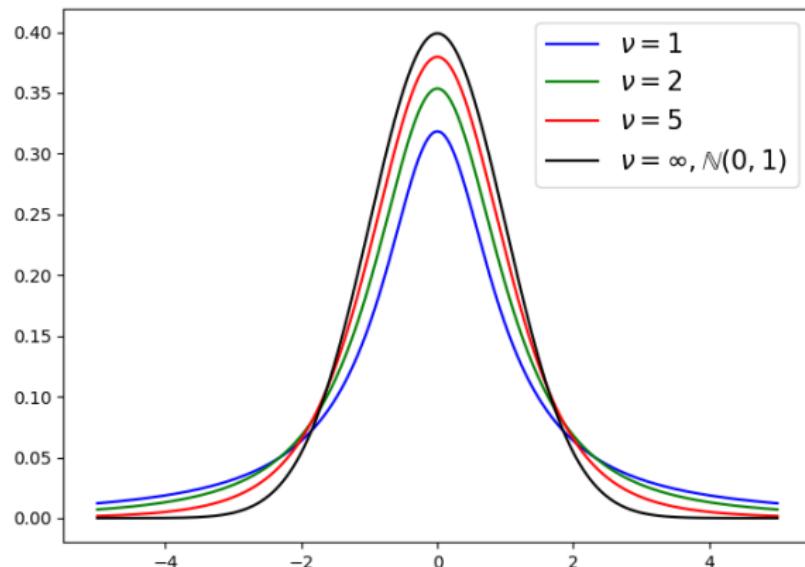

Studentova t-raspodela

- ▶ Uveo je početkom 20. veka hemičar Vilijam Goset koji je tada radio za pivaru *Guinness*
- ▶ Nastala (zajedno sa *t-testom*) kao nova, ekonomična metoda za praćenje kvaliteta piva
- ▶ *Guinness* nije dozvoljavao da se otkriće publiku pa je Goset svoj rad publikovao pod pseudonimom *Student*

Studentova t-raspodela

- ▶ Parametar ν - stepen slobode
- ▶ Nalik normalnoj raspodeli, sa većim repovima

2. Kako izraziti sličnost tačaka u Y ?

- $$q_{ij} = \frac{(1 + \|y_i - y_j\|^2)^{-1}}{\sum_{j' \neq i} (1 + \|y_i - y_{j'}\|^2)^{-1}}$$
- Nalik načinu na koji je definisana sličnost u X
- Umesto normalne: Studentova t-raspodela sa $\nu = 1$
  - Da bi bliske tačke ostale bliske neophodno je da neke udaljene tačke u X budu **još više** udaljene u Y , t-raspodela to toleriše
  - y_i i y_j veoma daleko $\rightarrow q_{ij} \sim 0$ ali $q_{ij} > p_{ij}$ (t-raspodela je blaža, veći repovi)
- Važi $\sum q_{ij} = 1 \implies$ Tretiramo $Q: (i, j) \rightarrow q_{ij}$ kao raspodelu

KL divergencija (relativna entropija)

- ▶
$$KL(P||Q) = \sum_i P(i) \log \frac{P(i)}{Q(i)}$$
- ▶ Mera nesaglasnosti dve raspodele
- ▶ Količina informacija koja je izgubljena kada koristimo Q da aproksimiramo P

3. Kako izraziti nesaglasnost tih sličnosti?

- ▶
$$KL(P||Q) = \sum_{i \neq j} p_{ij} \log \frac{p_{ij}}{q_{ij}}$$
- ▶ Smislen izbor na osnovu tumačenja KL divergencije sa prethodnog slajda (koristimo Q da aproksimiramo P)
- ▶ Kada je KL veće: „daleko → blizu” ili „blizu → daleko”?

3. Kako izraziti nesaglasnost tih sličnosti?

$$\triangleright KL(P||Q) = \sum_{i \neq j} p_{ij} \log \frac{p_{ij}}{q_{ij}}$$

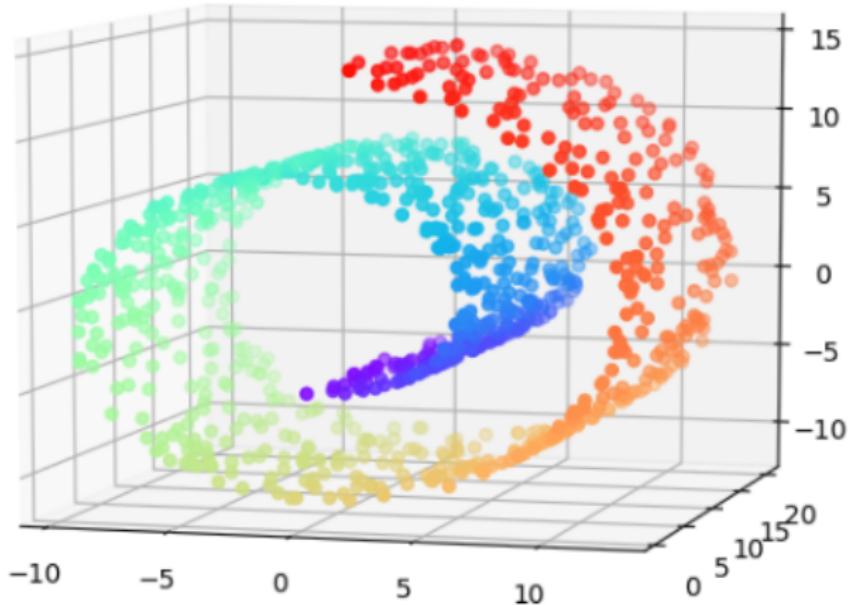
- ▶ Smislen izbor na osnovu tumačenja KL divergencije sa prethodnog slajda (koristimo Q da aproksimiramo P)
- ▶ Kada je KL veće: „daleko $\rightarrow$ blizu“ ili „blizu $\rightarrow$ daleko“?
- ▶ Daleko u X (p_{ij} malo), blizu u Y (q_{ij} veliko) $\implies$ malo KL
- ▶ Blizu u X (p_{ij} veliko), daleko u Y (q_{ij} malo) $\implies$ veliko KL
- ▶ Ovo je funkcija troška koju želimo da minimizujemo, diferencijabilna je pa koristimo **gradijentni spust**
  - ▶ Gradijent možemo da tumačimo i kao gravitacionu silu (*problem n tela*)

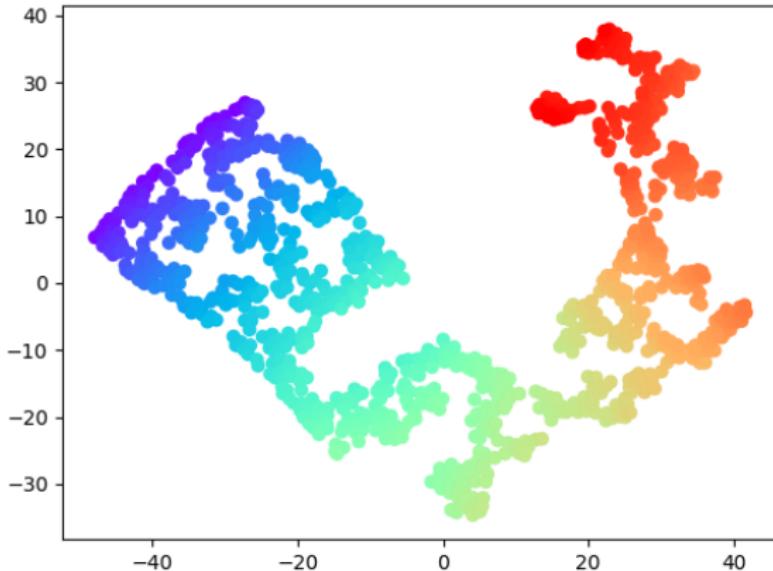
Nazad na ideju

- ▶ Iterativan algoritam mašinskog učenja koji postepeno adaptira transformaciju $T : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^d$ tako da što bolje zadrži odnos bliskih tačaka
- ▶ Algoritam se odvija bez eksplisitne formule za T :
  - ▶ Neka je X naš skup n -dimenzionalnih podataka
  - ▶ Krećemo od nasumične d -dimenzione slike $Y = T(X)$
  - ▶ U svakom koraku modifikujemo Y **gradijentnim spustom** tako da se minimizuje **KL divergencija** između „ $\mathcal{N}$ -sličnosti” tačaka u X i „ t -sličnosti” tačaka u Y

Swiss roll

Swiss roll - t-SNE

- Autor: „Frankly... who cares about Swiss rolls when you can embed complex real-world data nicely?“

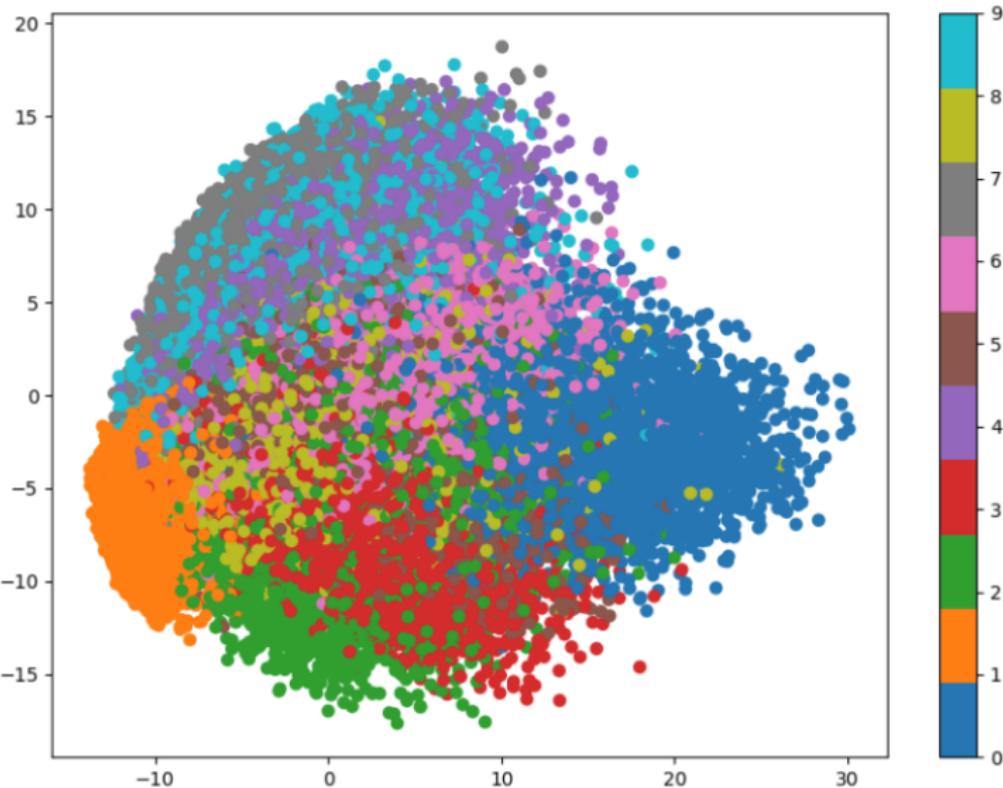
MNIST

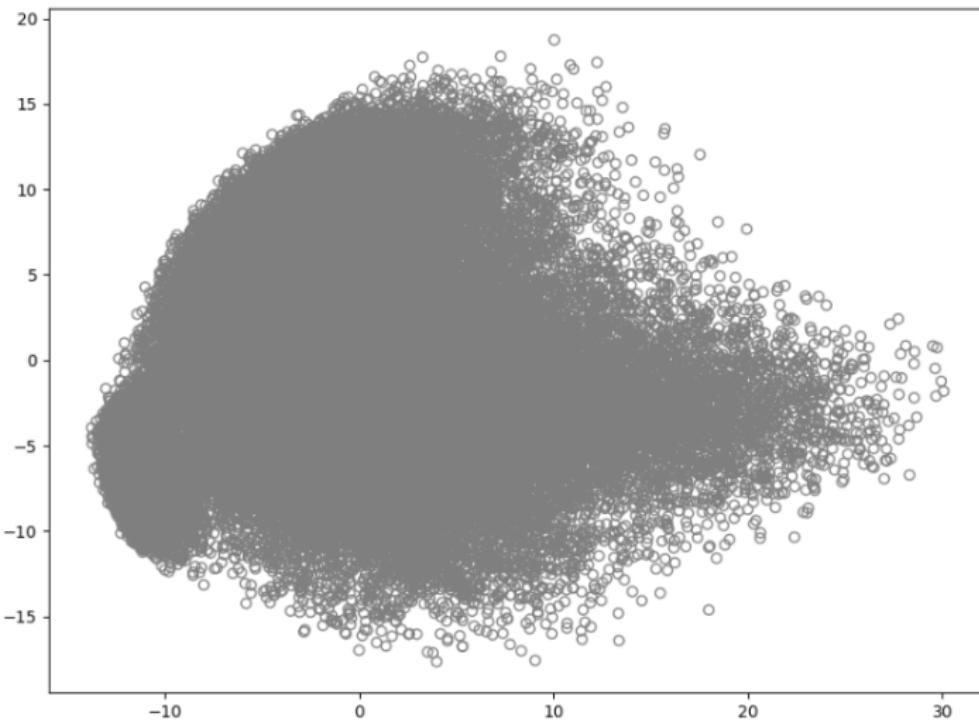
- ▶ Baza 70000 ručno pisanih cifara u obliku 28×28 grayscale slika
- ▶ Svaka slika je vektor u $\mathbb{R}^{784}$, želimo da je predstavimo u $\mathbb{R}^2$

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
3 3 3 3 3 3 3 3 3 3
4 4 4 4 4 4 4 4 4 4
5 5 5 5 5 5 5 5 5 5
6 6 6 6 6 6 6 6 6 6
7 7 7 7 7 7 7 7 7 7
8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
9 9 9 9 9 9 9 9 9 9

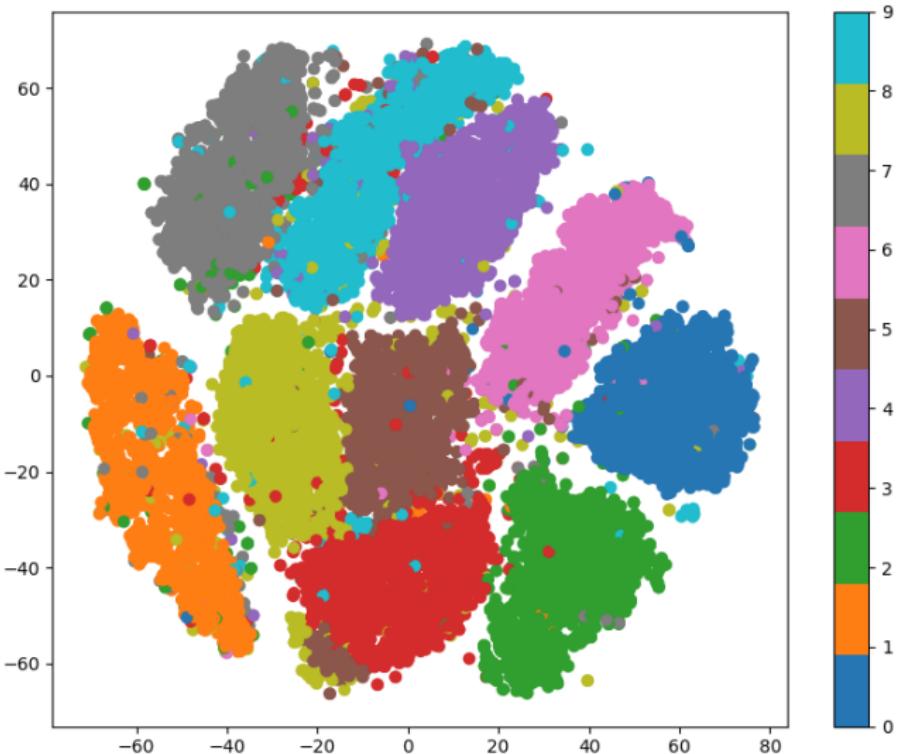
MNIST - PCA

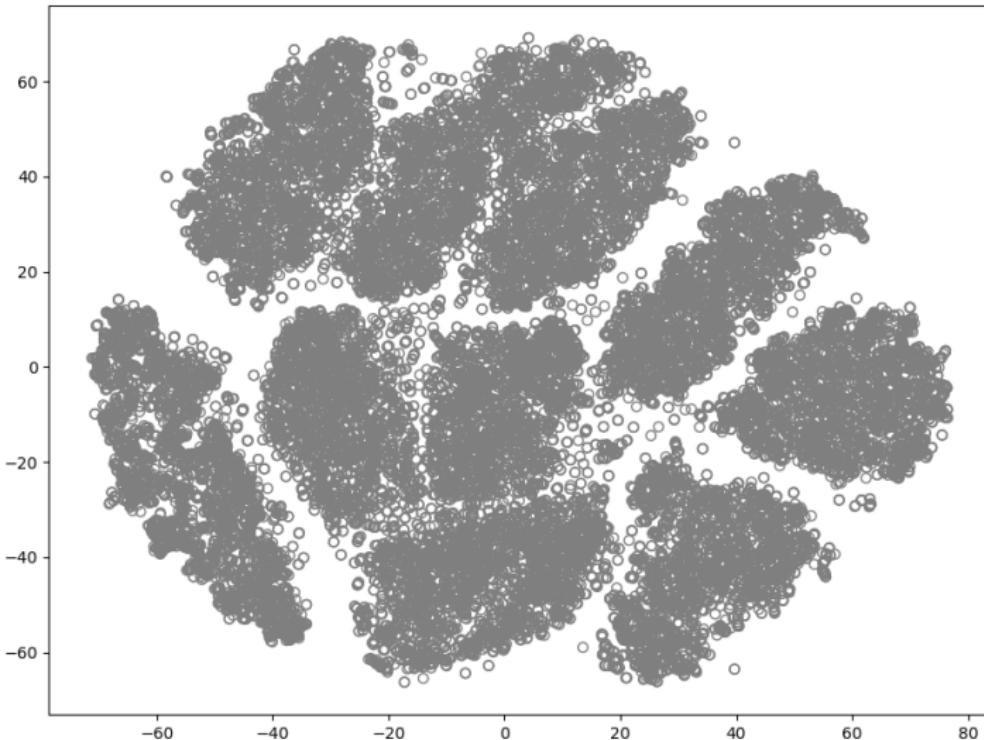
MNIST - PCA

MNIST - t-SNE

MNIST - t-SNE

Korišćenje

- ▶ Uglavnom istraživanje i vizualizacija podataka (retko se koristi za $d > 3$)
- ▶ Često se koristi za prikaz i tumačenje skrivenih slojeva neuralnih mreža (npr. enkodera)
- ▶ Može da bude jedan od koraka pre nekog od algoritama za klasterovanje
- ▶ Python: `sklearn.manifold.TSNE`

Mane

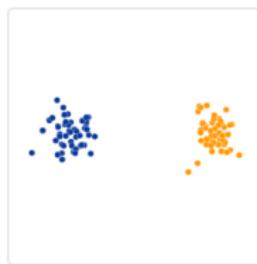
- ▶ Nedeterministički (lokalni minimumi)
- ▶ Spor (rešenje: PCA preprocesiranje koje smanji n)
- ▶ Ne može da transformiše novu tačku jer nikada eksplisitno nemamo transformaciju T
- ▶ Neinterpretabilan, ima nekoliko nezgodnih hiperparametra
  - ▶ Naročito σ (perplexity) - efekat na rezultat nije očigledan
  - ▶ Za kraj, istražićemo ovu problematiku i prikazati par uočenih pravilnosti koje objašnjavaju „magiju“ iza t-SNE i pomažu da razvijemo određenu intuiciju ²

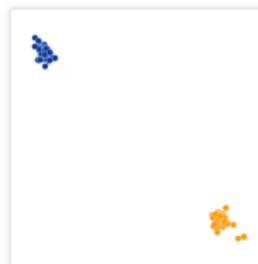
²<https://distill.pub/2016/misread-tsne/>

Broj iteracija

- Do stabilnosti, „uštinuti“ delovi su loš znak

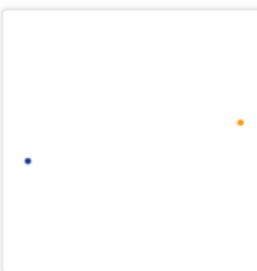
Original

Perplexity: 30
Step: 10

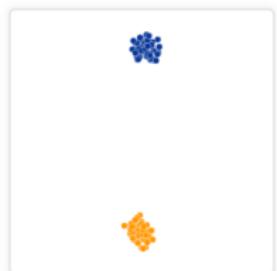
Perplexity: 30
Step: 20

Perplexity: 30
Step: 60

Perplexity: 30
Step: 120

Perplexity: 30
Step: 1,000

Perplexity - podsetnik

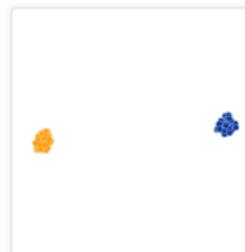
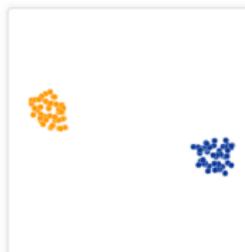
- ▶ U izrazu za sličnost tačaka u originalnom prostoru imali smo parametre σ_i
- ▶ Oni se izvode iz globalnog hiperparametra σ (**perplexity**) tako da neutrališu „gustinu” prostora oko x_i
- ▶ „Gusti” delovi prostora će imati manje σ_i (*zoom* na taj deo prostora)
- ▶ Ovo znači da na svaku tačku utiče sličan broj suseda, koji sledi iz σ (veće $\sigma \implies$ više suseda)

Perplexity - uticaj

- Savet autora: $\sigma \in [5, 50]$
- σ premalo $\Rightarrow$ mali klasteri, σ preveliko $\Rightarrow$ haos

Original

Perplexity: 2
Step: 5,000Perplexity: 5
Step: 5,000Perplexity: 30
Step: 5,000Perplexity: 50
Step: 5,000Perplexity: 100
Step: 5,000

Perplexity - uticaj

- ▶ Malo σ može da dovede do prividnih pravilnosti

Original

Perplexity: 2
Step: 5,000

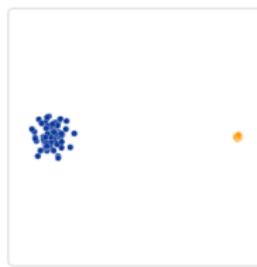
Original

Perplexity: 2
Step: 5,000

Perplexity - uticaj

- ▶ Nije održan odnos veličina klastera (zašto?)

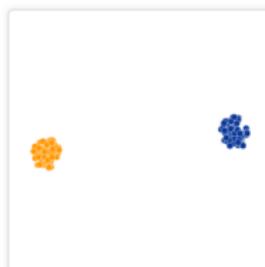
Original

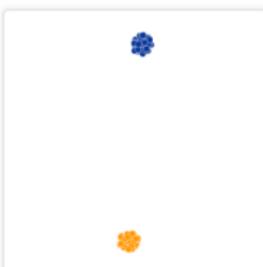
Perplexity: 2
Step: 5,000

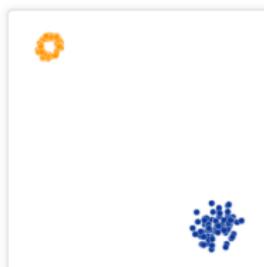
Perplexity: 5
Step: 5,000

Perplexity: 30
Step: 5,000

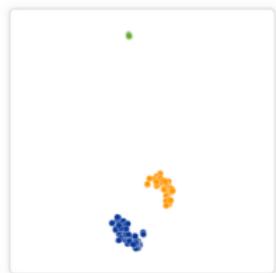
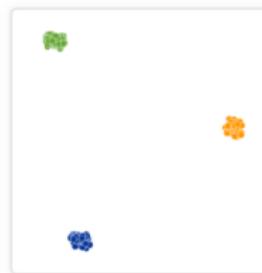
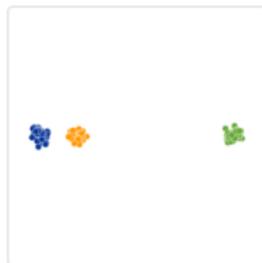
Perplexity: 50
Step: 5,000

Perplexity: 100
Step: 5,000

Perplexity - uticaj

- ▶ Nije održan odnos udaljenosti klastera (zašto?)

Perplexity - uticaj

- Pouka: treba uvek posmatrati više grafika odjednom

Original

Perplexity: 2
Step: 5,000

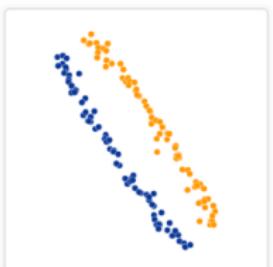
Perplexity: 5
Step: 5,000

Perplexity: 30
Step: 5,000

Perplexity: 50
Step: 5,000

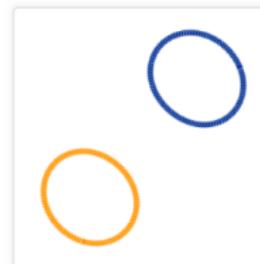
Perplexity: 100
Step: 5,000

Perplexity - uticaj

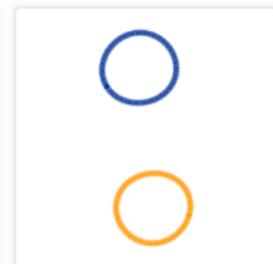
- ▶ Pouka: treba uvek posmatrati više grafika odjednom

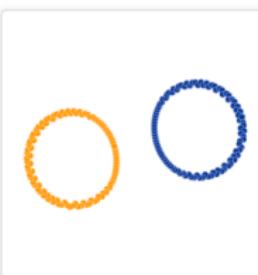
Original

Perplexity: 2
Step: 5,000

Perplexity: 5
Step: 5,000

Perplexity: 30
Step: 5,000

Perplexity: 50
Step: 5,000

Perplexity: 100
Step: 5,000

Rezime

- ▶ Problem razumevanja/istraživanja višedimenzionih podataka
- ▶ Redukcija dimenzija
- ▶ Najpoznatije tehnike redukcije dimenzija, 3 pitanja na koja sada imamo odgovor:
  1. Koje su?
  2. Kako se koriste?
  3. Kako **zapravo** rade?

Hvala na pažnji!

- ▶ Pitanja?